

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/20/1624

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	18.06.2020, Tallinn
Vaide esitamise aeg	06.05.2020
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 07.04.2020 ettekirjutus-hoiatus nr 2.1.-6/20/14
Vaide esitaja	Julianus Inkasso OÜ e-posti aadress: andmekaitse@julianus.ee

RESOLUTSIOON:

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. XXX esitas 13.01.2020 Andmekaitse Inspektsioonile kaebuse (registreeritud 14.01.2020 nr 2.1.-1/20/146), milles taotles järelevalve algatamist ja ettekirjutuse tegemist Julianus Inkasso OÜ-le maksehäireregistrites tema nime ja võlgnevuse õigusvastase avalikustamise lõpetamiseks seoses Elisa Mobiilsideteenused AS-ga väidetavalt 09.09.2005.a sõlmitud liitumislepinguga ja selle lisaga nr 1.
2. Andmekaitse Inspektsioon algatas 12.02.2020 järelevalvemenetluse ning esitas Julianus Inkasso OÜ-le järelepärimise.
3. Julianus Inkasso OÜ vastas järelepärimisele 27.02.2020.
4. Andmekaitse Inspektsioon tegi 13.03.2020 Julianus Inkasso OÜ-le ettepaneku lõpetada maksehäireregistrites XXX nime ja võlgnevuse avalikustamise.
5. Julianus Inkasso OÜ vastas 24.03.2020 ettepanekule, märkides, et jääb oma varasema seisukoha juurde, kooskõlas Andmekaitse Inspektsiooni poolt antud juhistega ning tuginedes esitatud tõenditele, et kaebaja maksehäire avaldamine kuni 31.12.2020. a on põhjendatud ja õiguspärane. Julianus Inkasso OÜ kinnitab, et lõpetab alates 01.01.2021. a kaebaja XXX maksehäire avaldamise.

6. Andmekaitse Inspeksioon tegi 07.04.2020 Julianus Inkasso OÜ-le alljärgneva ettekirjutuse:
Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõikele 1, lõige 2 punktile 8, § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõige 2 punktile f teeb inspeksioon täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse: Julianus Inkasso OÜ-l lõpetada XXX isikuandmete (sh maksehäirete) avalikustamine. Määrame ettekirjutuse täitmise tähtajaks 20.04.2020.a. Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.
Ettekirjutuse põhjendused on esitatud alljärgnevas vaides.
7. Julianus Inkasso OÜ esitas 06.05.2020 Andmekaitse Inspeksioonile vaide (registreeritud 07.05.2020 nr 2.1.-3/20/1624).

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

1. Andmekaitse Inspeksiooni (edaspidi AKI) 07.04.2020. a ettekirjutus – hoiatus isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/20/14 (edaspidi ettekirjutus)

1.1 AKI ettekirjutuse resolutsioon

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõikele 1, lõige 2 punktile 8, § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõige 2 punktile f tegi AKI Julianus Inkasso OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse, millega kohustas: Julianus Inkasso OÜ-l lõpetada XXX isikuandmete (sh maksehäirete) avalikustamine.

AKI määras Julianus Inkasso OÜ-le ettekirjutuse täitmise tähtajaks 20.04.2020. a ja kohustas Julianus Inkasso OÜ-d ettekirjutuse täitmisest AKI-t hiljemalt teavitama selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

AKI selgitas Julianus Inkasso OÜ-le, et ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

1.2 Ettekirjutuses esile toodud faktilised asjaolud

AKI alustas Julianus Inkasso OÜ suhtes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lg 3 punkti 8 alusel järelevalvemenetluse, edastades Julianus Inkasso OÜ-le järelepärimise, mille eesmärgiks oli tuvastada, kas Julianus Inkasso OÜ on veendunud avaldatavate võlaandmete õigsuses. Julianus Inkasso OÜ selgitas inspeksioonile edastatud vastuses, et XXX võlanõudega seotud alusdokumendid on tänaseks Elisa Eesti AS arhiivist kustutatud/hävitatud. Samas on Julianus Inkasso OÜ saanud arhiivist kätte järgmised dokumendid: liitumisleping, liitumislepingu lisa, mobiilsideteenuse üldtingimused, taotlus kohtutäituritasu tagastamiseks, selgitus tsiviilasjas, Elisa Eesti AS kinnituskiri, Julianus Inkasso OÜ vastus kaebaja pöördumisele. AKI tegi 13.03.2020 Julianus Inkasso OÜ-le ettepaneku lõpetada XXX maksehäirete avalikustamine ning saata sellekohane kinnitus hiljemalt 23.03.2020. 27.03.2020 edastas Julianus Inkasso OÜ vastuse inspeksiooni ettepanekule, milles jäi oma varasema seisukoha juurde: Julianus Inkasso OÜ poolt XXX maksehäirete avalikustamine on õiguspärane. Julianus Inkasso OÜ lisas, et XXX maksehäire avalikustamine lõpetatakse alates 01.01.2021.

1.3 AKI põhjendused ettekirjutuses

IKS § 10 lõige 1 kohustab andmetöötajat kontrollima avaldatavate andmete õigsust ja õiguslikku alust. Sama paragrahvi lõige 2 punkt 3 keelab töödelda võlasuhte rikkumisega seotud andmeid, kui see kahjustab ülemäära andmesubjekti õigusi ja vabadusi (mida tõendamata nõue ka käesoleval juhul teeb). Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 21 lõike 1 kohaselt on andmesubjektil õigus oma konkreetsest olukorrast lähtudes esitada igal ajal vastuväiteid teda puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub artikli 6 lõike 1 punkti f alusel. Vastutaval töötlejal ei ole lubatud isikuandmeid edasi töödelda, välja arvatud juhul, kui vastutav töötleja tõendab, et töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid, õigused ja vabadused, või õigusnõuete koostamise, esitamise või

kaitsmise eesmärgil. Andmesubjektil on artikkel 17 lõige 1 punkti c kohaselt õigus nõuda, et vastutav töötleja kustutaks põhjendamatu viivitusega teda puudutavad isikuandmed ja vastutav töötleja peab kustutama isikuandmed põhjendamatu viivitusega, kui andmesubjekt esitab vastuväite isikuandmete töötlemise suhtes artikli 21 lõike 1 kohaselt.

Eeltoodust tuleneb andmete avaldaja kohustus kontrollida, et ta avaldab õigeid andmeid ning tõendada, et nende sel viisil töötlemine on õiguspärane. Sellest tulenevalt peab andmetöötleja olema võimeline tõendama, et võlg eksisteerib ja et just sellises summas.

Julianus Inkasso OÜ 26.02.2020 inspeksioonile edastatud vastusest tuleneb, et võlanõudega seotud alusdokumendid on Elisa Eesti AS arhiivist kustutatud/hävitatud. Samas on Julianus Inkasso OÜ saanud arhiivist kätte järgmised dokumendid: liitumisleping, liitumislepingu lisa, mobiilsideteenuse üldtingimused, taotlus kohtutäituritasu tagastamiseks, selgitus tsiviilasjas, Elisa Eesti AS kinnituskiri, Julianus Inkasso OÜ vastus kaebaja pöördumisele.

Liitumisleping ning selle lisa tõendavad üksnes seda, et poolte vahel oli leping sõlmitud, mobiilsideteenuse üldtingimused näitavad, millised olid lepingu tingimused.

TAOTLUS kohtutäituritasu tagastamiseks tsiviilasjas nr xxx ning selgitus tsiviilasjas nr xxx sisaldavad järgmist infot: Lindorff Eesti AS (registrikood 10231048) tasus 01.04.2010 (arveldusarvelt 17000030487 Nordea Pank) Rahandusministeeriumi tulukontole (arveldusarvele 221013921094 Hansapank, viitenumber 3100057277, selgitus Lindorff Eesti AS vs XXX, kohtutäituri tasu, tsiviilasi nr 2-09-65774”) 420,00 (nelisada kakskümmend) krooni kohtutäituritasu kostjale XXX menetluskulude kohtutäituri kaudu kättetoimetamise eest.

Need (taotlus ja selgitus) ei tõenda kuidagi, et kellelgi oli mingi võlg. Veelgi enam ei ole nendest isegi võimalik saada üheselt aru, kelle suhtes kohtumenetlus toimus, sest ühes kohas mainitakse kostjana ühte nime, teises kohas aga teist nime.

03.01.2020 Elisa Eesti AS kinnituskirja sisuks on võlausaldaja väide, et selline võlg eksisteerib. Samas tuleb arvestada, et ühe poole esitatud väidet ei ole võimalik automaatselt lugeda tõendiks.

Ka 07.01.2020 Julianus Inkasso OÜ vastus pöördumisele on lihtsalt võlausaldaja väide, et selline võlg eksisteerib. Ka siinkohal peab arvestama, et ühe poole väide ei ole veel tõend.

Seega Julianus Inkasso OÜ esitatud dokumendid tõendavad üksnes seda, et poolte vahel oli õigussuhe (leping), kuid ei tõenda, et see leping jäeti nõuetekohaselt täitmata ega võimalda kontrollida nõude suurust.

Tulenevalt ülaltoodud selgitustest on Andmekaitse Inspeksioon seisukohal, et Julianus Inkasso OÜ pole suutnud tõendada avalikustatavate andmete õigsust. Inspeksiooni hinnang ei oma mõju sellele, kas isikute vahel on võlasuhe või mitte ning selle üle on pooltel võimalik vaielda kohtus.

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 56 lõikele 1, lõige 2 punktile 8, § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõige 2 punktile f on inspeksioonil õigus kehtestada ajutine või alaline isikuandmete töötlemise piirang, sealhulgas töötlemise keeld. Võttes arvesse faktilisi asjaolusid on Andmekaitse Inspeksioon seisukohal, et ettekirjutuse tegemine on antud asjas vajalik korrariikumise lõpetamiseks.

2. Ettekirjutuse täitmine ja vaide esitamise õiguse reserveerimine

Julianus Inkasso OÜ edastas AKI-le 20.04.2020. a teate XXX isikuandmete (sh maksehäire) avalikustamise lõpetamise kohta 20.04.2020. a seisuga ja reserveeris halduskohtu menetluse seaduse kohase vaide esitamise õiguse AKI 07.04.2020. a ettekirjutusele vaide esitamiseks 30 päeva jooksul (alates 07.04.2020. a).

3. Julianus Inkasso OÜ vaide ese

Haldusmenetluse seaduse § 72 lg 1 sätestab, mida vaide menetluse korras võib nõuda. Tuginedes haldusmenetluse seaduse § 72 lg 1 p-le 1 nõuab Julianus Inkasso OÜ Andmekaitse

Inspeksiooni 07.04.2020. a ettekirjutus – hoiatus isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/20/14 kehtetuks tunnistamist täies ulatuses ja järevalvemenetluse lõpetamist Julianus Inkasso OÜ suhtes, kuna kaebaja XXX isikuandmete avaldamine seoses tema võlgnevusega on kooskõlas seadusega, sh õigusega soovi korral avaldada XXX maksehäiret kuni 31.12.2020. a.

Julianus Inkasso OÜ on seisukohal, et AKI ettekirjutise põhjendav osa on vastuoluline ja AKI järeldused on väärad, seetõttu tuleb AKI ettekirjutus kehtetuks tunnistada.

Julianus Inkasso OÜ kinnitab, et jääb käesolevas vaidluses kõikide varasemalt esitatud seisukohtade, selgituste ja tõendite juurde, mida palub vaide lahendamisel arvesse võtta.

4. Julianus Inkasso OÜ vaide põhistus

4.1 Ettekirjutuse põhjendavas osas märgib AKI mh, et vastutaval töötlejal ei ole lubatud isikuandmeid edasi töödelda, välja arvatud juhul, kui vastutav töötleja tõendab, et töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid, õigused ja vabadused või õigusnõuete koostamise, esitamise või kaitsmise eesmärgi.

Julianus Inkasso OÜ on seisukohal, et AKI-i järeldused tehtud ettekirjutuses on vastuolulised. AKI on ettekirjutuse selgitavas osas asunud seisukohale, et liitumisleping ning selle lisad tõendavad üksnes seda osa, et poolte vahel oli leping sõlmitud, mobiilsideteenuse üldtingimused näitavad, millised olid leping tingimused. Vastuoluliselt asus AKI seisukohale, et Julianus Inkasso OÜ poolt AKI-le esitatud taotlus ja selgitus (taotlus kohtutäituritasu tagastamiseks tsiviilasjas nr 2-09-65774 ning selgitus) ei tõenda kuidagi, kellel oli mingi võlg. Esiteks selgitab Julianus Inkasso OÜ, et selgitus ei olegi tõendiks, vaid tõendilt/tõenditelt nähtuva selgitus/selgitav osa, et tõendiga tutvuja jaoks oleks selge, mida tõendi esitaja esitatava tõendiga tõendada soovib. Seega on väär rajada ettekirjutust järeldusele, et selgitus ei tõenda võlga ja seda olukorras, kus AKI on asunud seisukohale, et Julianus Inkasso OÜ poolt esitatud tõendid tõendavad, et poolte vahel oli leping sõlmitud.

Teiseks rõhutab Julianus Inkasso OÜ, et kaebaja ei ole AKI-le esitanud tõendeid, millest nähtuks, et kaebaja on kõnealuse võlanõude täitnud ehk tasunud. AKI on jõudnud järeldusele, et käesoleval juhul on tõendatud lepingu sõlmimine ja tingimused, millistel tingimustel oli leping sõlmitud, kuid ei ole välja selgitanud kaebajalt kas ja millises ulatuses on kaebaja lepingulisi kohutusi täitnud. Julianus Inkasso OÜ AKI-le oluliseks rõhutada, et ettekirjutuse põhjendavast osast ei nähtu, et AKI oleks välja selgitanud kas AKI on kohustanud kaebajat tõendama, et kaebaja on oma lepingulised kohustused täies ulatuses täitnud. Kõnealusel juhul on tõendamiskoormus ümber pöördunud, st lepingulise kohustuse täitmise tõendamise kohustus lasub kaebajal, mitte Julianus Inkasso OÜ-l, kuna Julianus Inkasso OÜ jaoks on tegemist asjaoluga, mida Julianus Inkasso OÜ-l ei ole võimalik tõendada. Tegemist on Julianus Inkasso OÜ jaoks nn negatiivse asjaoluga, mida Julianus Inkasso OÜ-l ei ole võimalik tõendada. Kuna kaebajal on lepingulised kohustused täitmata ehk kaebajal on lepingust tulenev võlg, avaldas Julianus Inkasso OÜ võlgniku maksehäiret lepinguliste kohustuste mitte täitmise tõttu. Kolmandaks ei saa Julianus Inkasso OÜ nõustuda ka AKI järeldustega 03.01.2020. a Elisa Eesti AS kinnituskirja kohta. Mille osas AKI asus seisukohale, et ühe poole väidet ei ole võimalik automaatselt lugeda tõendiks. Julianus Inkasso OÜ hinnangul saab asuda seisukohale, kas tegemist on tõendiga või mitte, kuid käsitus/termin automaatselt tõendiks lugemise kohta on väär. Lisaks vaidlustab Julianus Inkasso OÜ ka AKI järelduse, et 07.01.2020. a Julianus Inkasso OÜ vastus pöördumisele on lihtsalt võlausaldaja väide, et selline võlg eksisteerib ja peab arvestama, et ühe poole väide ei ole tõend. Julianus Inkasso OÜ rõhutab, et tegemist on kirjalike dokumentide/tõenditega, mitte väidetega.

Julianus Inkasso OÜ hinnangul on AKI kõnealuseid tõendeid käsitletud vääralt poolte väitena ja nimetanud ennekuulmatu terminiga „ei ole võimalik lugeda automaatselt tõendiks”. Juhul, kui AKI seab kõnealuste kirjalike tõendite ehtsuse kahtluse alla, tuleb AKI-l ka vastav seisukoht selgelt ja arusaadavalt väljendada. Juhul, kui AKI seab tõendite ehtsuses kahtluse alla kohustub AKI märgitult ka veenvalt ettekirjutuses põhistama, millest tulenevalt on AKI seisukohal, et Elisa Eesti AS on 07.01.2020. a väljastatud kinnituskirjas esitanud AKI hinnangul valeinfot

kaebaja võlga kohta.

Julianus Inkasso OÜ on seisukohal, et käesoleval juhul ei ole AKI hinnangu Julianus Inkasso OÜ poolt esitatud tõendeid erapooletult. Ettekirjutuse põhjendavast osast ei nähtu, et AKI oleks kohustanud kaebajat tõendama, et kaebaja on oma lepingulised kohustused täitnud, seega on AKI olukorras, kus kaebaja ei ole lepinguliste kohustuste täitmise asjaolu tõendanud, hinnanud Julianus Inkasso OÜ poolt esitatud tõendeid kogumis mitteerapooletult kaebaja kasuks. Julianus Inkasso OÜ järeldust kinnitab AKI ettekirjutuse põhjendava osa vastuoluline järeldus, et Julianus Inkasso OÜ tõendid tõendavad, et poolte vahel oli õigussuhe (leping), kuid ei tõenda, et see leping jäeti nõuetekohaselt täitmata.

Julianus Inkasso OÜ kordab veekord, et kõnealuses olukorras pöörduv tõendamiskoormus ümber, st kaebajal lasub kohustus tõendada, et ta on oma lepingulised kohustused täitnud. AKI ettekirjutuse põhjendava osa kohaselt ei ole AKI kohustanud kaebajat viidatud asjaolu tõendama. Kaebaja ei ole tõendanud lepinguliste kohustuste täitmist. Kokkuvõttes on tõendamist ja kinnitust leidnud asjaolu, et kaebajal on jätkuvalt kõnealusest lepingust tulenev võlgnevust. Füüsiliste isikute vaheliste lepinguliste vaidluste lahendamine on kohtu pädevus, sh on kohtu pädevus hinnata võla tekkimise asjaolusid, hinnata tõendeid, hinnata kas on järgitud nõude loovutamise reegleid jne, kuna tegemist on lepingulisest suhtest tuleneva vaidlusega. Käesoleval juhul on AKI oma pädevust tõenditele hinnangu andmisel igakülgselt ületanud. AKI on tõendeid hinnangud vääralt (sh käsitletud tõendina selgitust) ja mitte erapooletult, mis on kaasa toonud väärad järeldused ettekirjutuse tegemiseks.

4.2 Kokkuvõtvalt on Julianus Inkasso OÜ tõendanud, et kaebaja XXX on leping sõlmitud. Samasisulisele järeldusele jõudis ka AKI oma ettekirjutuses, millega Julianus Inkasso OÜ nõustub. Tõendamist ei ole leidnud asjaolu, et kaebaja oleks oma lepingulised kohustused täies ulatuses täitnud, nimetatud tõendamiskoormus lasub kaebajale. Seega on vää AKI järeldus, et õigussuhe (leping) ei tõenda, et see leping jäeti täitmata. Julianus Inkasso OÜ kordab veelkord, et lepingu täitmise kohustus, juhul, kui kaebaja väidab, et lepingust tuleneb kohustus on täidetud lasub kaebajal (Julianus Inkasso OÜ ei saa enda jaoks negatiivset asjaolu tõendada). Kaebaja ei ole tõendanud, et ta oma lepingulised kohustused on täitnud. Asjaolu, et XXX võlanõudega seotud arved, mis on lepingu alusel Elisa Eesti AS poolt XXX esitatud on Elisa Eesti AS arhiivist kustutatud/hävitatud kooskõlas raamatupidamisseaduse § 12 lg-ga 1, ei saa mitte mingil juhul olla aluseks asuda seisukohale, et võlanõue ei ole tõendatud või selle kujunemist ei ole võimalik jälgida. Elisa Eesti AS said esitada ja esitas lepingu alusel XXX vastavalt lepingule, st võlanõude aluseks ei ole mitte arved vaid leping.

Julianus Inkasso OÜ on tõendanud kaebaja XXX lepingulise suhte olemasolu, seega on tõendatud, et Julianus Inkasso OÜ töötes (kuni 20.04.2020. a) XXX isikuandmeid mõjuval õiguspärasel põhjusel kooskõlas seaduses sätestatuga, st Julianus Inkasso OÜ on jätkuvalt seisukohal, et Julianus Inkasso OÜ-l oleks õigus XXX isikuandmeid, sh maksehäiret, avaldada kuni 31.12.2020. a (kaasa arvatud).

5. Julianus Inkasso OÜ taotlus

Tuginedes haldusmenetluse seaduse § 72 lg 1 p-le 1 palub Julianus Inkasso OÜ tunnistada kehtetuks Andmekaitse Inspeksiooni 07.04.2020. a ettekirjutus – hoiatus isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/20/14 täies ulatuses ja lõpetada järevalvemenetlus Julianus Inkasso OÜ suhtes, kuna kaebaja XXX isikuandmete avaldamine seoses tema võlgnevusega on kooskõlas seadusega, sh õigusega soovi korral avaldada XXX maksehäiret kuni 31.12.2020. a.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksiooni otsustuste vaidlustamist lahendab inspeksioon vaidemenetluses. Praegusel juhul taotleb vaide esitaja Andmekaitse Inspeksiooni 07.04.2020 isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6./20/14 tehtud ettekirjutus-hoiatuse kehtetuks tunnistamist ja järelevõlvementluse lõpetamist. Nimetatud ettekirjutusega kohustas inspeksioon Julianus Inkasso OÜ-d lõpetama XXX (edaspidi kaebaja) isikuandmete (sh maksehäirete)

avalikustamise.

Julianus Inkasso OÜ leiab, et kaebaja isikuandmete avaldamine kuni 31.12.2020 on kooskõlas seadusega.

Vaide esitaja leiab, et inspeksiooni ettekirjutuse põhjendav osa on vastuoluline ja järeldused väärad.

Vaide esitaja põhjendab vastuolulisust sellega, et inspeksioon ei pea võlaandmete õigsuse tõendamiseks piisavaks tõendiks liitumislepingut ja selle lisasid.

Inspeksioon on ettekirjutus-hoiatuses öelnud, et *Julianus Inkasso OÜ-l on kohustus kontrollida avaldatavate andmete õigsust ja tõendada, et nende sel viisil töötlemine on õiguspärane. Sellest tulenevalt peab andmetöötaja olema võimeline tõendama, et võlg eksisteerib ja et just sellises summas. Julianus Inkasso OÜ 26.02.2020 inspeksioonile edastatud vastusest tuleneb, et võlanõudega seotud alusdokumendid on Elisa Eesti AS arhiivist kustutatud/hävitatud. Samas on Julianus Inkasso OÜ saanud arhiivist kätte järgmised dokumendid: liitumisleping, liitumislepingu lisa, mobiilsideteenuse üldtingimused, taotlus kohtutäituritasu tagastamiseks, selgitus tsiviilasjas, Elisa Eesti AS kinnituskiri, Julianus Inkasso OÜ vastus kaebaja pöördumisele./.../ Julianus Inkasso OÜ esitatud dokumendid tõendavad üksnes seda, et poolte vahel oli õigussuhe (leping), kuid ei tõenda, et see leping jäeti nõuetekohaselt täitmata ega võimalda kontrollida nõude suurust. Tulenevalt ülaltoodud selgitustest on Andmekaitse Inspeksioon seisukohal, et Julianus Inkasso OÜ pole suutnud tõendada avalikustatavate andmete õigsust. Inspeksiooni hinnang ei oma mõju sellele, kas isikute vahel on võlasuhe või mitte ning selle üle on pooltel võimalik vaielda kohtus.*

Seega ei ole ettekirjutus tingitud mitte lepingulise suhte puudumisest, vaid sellest, et andmetöötaja ei suuda tõendada andmete õigsust, sh võla suurust.

Julianus Inkasso OÜ kinnitab, et tal ei ole raamatupidamise algdokumente, kuna võlausaldaja on need hävitanud. On kummastav, et võlausaldaja hävitab tema õigusi tõendada aitavad dokumendid enne, kui on väidetava võla kätte saanud. Jääb selgusetuks, kas võlga üldse oli, kui suur see tänaseks päevaks on ja kui oli, miks seda mõistliku aja jooksul asjakohaseid tõendeid kasutades sisse ei nõutud.

Elisa teenuste kasutamise üldtingimuste punktist 4.2.2 tuleneb kliendi kohustus tasuda õigeaegselt Elisa poolt esitatud arved ning punkt 6.1 sätestab, et tarbitud teenuste eest esitab Elisa kliendile arved.

Raamatupidamise seaduse § 7 lõige 1 sätestab, et raamatupidamise algdokument on tõend, mille sisu ja vorm peavad vajaduse korral võimaldama kompetentsele ja sõltumatule osapoolle tõendada majandustehingu toimumise asjaolusid ja tõepärasust.

Praegusel juhul on võlausaldaja hävitanud raamatupidamise algdokumendid ehk tõendid tehingu toimumise asjaolude ja tõepärasuse kohta. Enam ei ole võimalik kontrollida, kas teenuse pakkuja üldse täitis arve esitamise kohustust, kuidas, millal ja kellele need esitati ning mis osas arved tasuti.

Vaadanud läbi ettekirjutuse aluseks olevad materjalid ja ettekirjutuse põhjendused, ei selgu sealte vastuolulisi järeldusi. Ettekirjutuse põhjuseks on läbivalt see, et andmetöötajal ei ole tõendeid andmete õigsuse kohta.

Vaide esitaja on tõstatanud ka tõendite teema: *Julianus Inkasso OÜ rõhutab, et tegemist on kirjalike dokumentide/tõenditega, mitte väidetega. Julianus Inkasso OÜ hinnangul on AKI kõnealuseid tõendeid käsitletud väärtalt poolte väitena ja nimetanud ennekuulmatu terminiga „ei ole võimalik lugeda automaatselt tõendiks”. Juhul, kui AKI seab kõnealuste kirjalike tõendite ehtsuse kahtluse alla, tuleb AKI-l ka vastav seisukoht selgelt ja arusaadavalt väljendada. Juhul, kui AKI seab tõendite ehtsuses kahtluse alla kohustub AKI märgitult ka veenvalt ettekirjutuses põhistama, millest tulenevalt on AKI seisukohal, et Elisa Eesti AS on 07.01.2020. a väljastatud kinnituskirjas esitanud AKI hinnangul valeinfot kaebaja võlga kohta.*

Inspeksioon ei ole seadnud dokumentide ehtsust ja võimalust neid tõendina kasutada kahtluse alla. Kuid need ei ole tõendiks võla suuruse ja tekke asjaolude kohta. Praeguses menetluses on oluline, kuidas on andmetöötleva täitnud IKS § 10 lõikest 1 tuleneva kohustuse kontrollida edastatavate andmete õigsust. Andmete, s.o ka võla suuruse, õigsust peab olema võimalik tõendada. Inspeksioon on selgitanud ja ettekirjutuse tegemisel lähtunud sellest, et ei liitumisleping, selle lisad ega selgitused ei tõesta võla suurust, s.o andmete õigsust. Küsimus ei ole mitte lepingulise suhte olemasolu (mille üle vaidlus puudub), vaid nõude suuruse tõendamises.

Vaide esitaja heidab inspeksioonile ette, et kaebajalt ei ole küsitud tõendeid, kas ja millises ulatuses on ta kohustusi täitnud, mistõttu on inspeksioon olnud erapoolik.

Julianus Inkasso OÜ märgib, et *ettekirjutuse põhjendavast osast ei nähtu, et AKI oleks välja selgitanud kas AKI on kohustanud kaebajat tõendama, et kaebaja on oma lepingulised kohustused täies ulatuses täitnud.*

Selgitame, et Andmekaitse Inspeksioon ei ole mitte erapoolik vaid lähtub talle antud pädevusest. Inspeksioon ei saa lahendada lepingulisi vaidlusi, milleks võla olemasolu või suuruse üle käiv vaidlus kahtlemata on. Inspeksioon saab kontrollida isikuandmete kaitse nõuete täitmist. Praegusel juhul on küsimus selles, kas ja kuidas on andmetöötleva täitnud IKS §-st 10 tuleneva kohustuse kontrollida andmete õigsust ja tagada, et andmete edastamine ei kahjustaks isikut ülemääraselt. Andmete õigust kontrollima ja tõendada peab suutma andmetöötleva, mitte andmesubjekt. Eelkõige peab ikkagi nõude esitaja selgitama, mida ja mille alusel ta nõuab. Kui andmetöötleva ei suuda andmete õigsust tõendada (asjakohaseid dokumente esitada), siis ei tohi ta ka andmeid edastada. Andmekaitse Inspeksioonil ei ole vaja kohustada kaebajat tõendama, kas ta on nõude täitnud. Praegu on küsimus andmetöötleva, mitte andmesubjekti kohustuste täitmises.

Vaide esitaja märgib: *Julianus Inkasso OÜ on tõendanud kaebaja XXX lepingulise suhte olemasolu, seega on tõendatud, et Julianus Inkasso OÜ töötles (kuni 20.04.2020. a) XXX isikuandmeid mõjuval õiguspärasel põhjusel kooskõlas seaduses sätestatuga, st Julianus Inkasso OÜ on jätkuvalt seisukohal, et Julianus Inkasso OÜ-l oleks õigus XXX isikuandmeid, sh maksehäiret, avaldada kuni 31.12.2020. a (kaasa arvatud).*

Inspeksioon ei nõustu Julianus Inkasso OÜ seisukohaga, et kaebaja isikuandmete seaduspäraseks töötlemiseks piisab lepingulise suhte olemasolu tõendamisest. Kaebaja andmed avaldati taust.ee võrgulehel. Tegemist oli võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmete edastamisega, kus lisaks isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud nõuetele tuleb järgida ka IKS § 10 regulatsiooni, sh kontrollida andmete õigsust ja mitte riivata ülemääraselt andmesubjekti õigusi.

Inspeksioon jääb ettekirjutus-hoiatuses esitatud seisukohale, et kui võlaandmete õigsust kontrollida ei saa, siis ei saa ka andmeid edastada. Vaides ei ole esitatud asjaolusid, mida kaebuse lahendamise ajal teada ei olnud ning mis mõjutaks ettekirjutuse sisu. Seetõttu ei ole alust ettekirjutuse tühistamiseks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
peadirektor